

TISZZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre . . . 4 frt. Negyed évre . . . 1 fr.
 Fél évre . . . 2 frt. Egyes szám ára 8 kr.
 Megjelen minden vasárnap reggel.
 Hirdetések jutányosan eszközöltetnek s többszöri hirdetésnél lényeges árkedezmény adatik.

Felelős szerkesztő: HEGYI ANTAL.

Kiadó lap-tulajdonos: SZILBER JÁNOS.

SZERKESZTŐSÉG:
 Csongrád, Templomtér 91. szám, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
KIADÓHIVATAL:
 Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová az előfizetések, hirdetések, közlemények intézendők.

Tehetetlen düh.

Mi sem jellemzi hivebben álláspontunk igazságos voltát, mint ama mértéktelen düh, melynek tisztelt ellenfeleink, különösen pedig a tisztelt szabadelvű pártnak vezérférfiai ellenünkben napról napra kiáltóbb jeleit adják.

Egy közmondás tartja, hogy a kit Isten el akar veszteni, annak legelőször is az eszét veszi el. És valóban tisztelt ellenfeleinken ezen eszeveszettség mindinkább elharapódzik, mintha csak vesztüket éreznék.

Kimondhatatlanul bántja őket ama jogos kritika, melylyel nyilvános szereplésüket szóval és írásban bíráljuk, de a tehetetlenség érzete annyira megfosztotta őket a józan ész használatától, hogy dühökben azt sem tudják, miként védekezzenek ellene?

Pert per után akasztanak a nyakunkba akár van rá ok, akár nincs; mert azt hiszik, hogy a régi fogásokkal még mindig győzedelmeskedhetnek ellenünk, akárcsak a hatalmi túlkapások diszes napjaiban.

A közvagyont Csáki szalmájának tekintik. Törvényteleniséget törvényteleniségre halmoznak s mikor ezek ellen a felelősség és bírálat jogá-

val élünk: azt hiszik, úgy némithatnak el bennünket legkönnyebben, ha rajtuk erőszakoskodnak, ha egyik bírótól a másik elé hurezolnak s a törvényteleniséget törvényteleniséggel takarják.

Legujabban két dolog fáj nekik különösen, melyekért dühtől lángol tehetetlen bosszújuk s bíróság elé hurezolják e lapok szókimondó szerkesztőjét.

Egyik azon beszéd, melyet mult évi december 25-én délután a „Polgári Kör“-ben tartottunk s bonczkés alá vettük azokat a hirhedt érdemeket, melyekkel a tisztelt szabadelvűek „Válasz“ című röpiratukban ép azon időtájt világgá bocsátottak.

Nagy sérelem ez rájuk nézve, mert hiszen ők épen azért volnának szabadelvűek, hogy szerintük nekünk az ő nyilvános szereplésüket és közténykedésüket bírálgatgattunk nem szabad?

Égetően fáj nekik, hogy a hamis szabadelvűség köpönyegét, melylyel viselt dolgaikat gondosan takarították, kiméltlenül lehúztuk meztelenségükről s oda állítottuk őket a szégyenfához, a hol undorító valóságukat a maga értéke szerint mindenki megismerheti.

Ezért a beszédért vagyunk tehát első sorban a fenytő bíróságnál följelentve, hogy abban az előjáróság ellen izgattunk és a közvagyony elkezelése, vagy szétlopásával vádoltuk. Nem kevesebb, mint husz tanu van ellenünk megnevezve, kikkel felhozott panaszukat bebizonyíthatni reménylik.

Kétség kívül igen nagy bűn volt tőlünk, hogy a szabad szólás jogánál fogva élő szóval mertünk válasszolni a pártunk ellen felhozott hamis vádakra és a maguk értékére szállítottuk le a dicsekedve emlegetett fényes tetteket; mivel tisztelt ellenfeleink a király fölkent személyét megillető sértetlenségbe szeretnének burkolózni, hogy a mit ők jól-rosszul műveltek és cselekedtek, senki illetni ne merészelje.

Hanem hát hijába! az az átkozott nyilvánosság minden forumon követeli és kiveszi a maga jogát és épen azért, mert e jogunkat gyakoroltuk, mi is minden fórumon minden szavunkért elvállaljuk a felelősséget és cseppet sem fáj érte a fejünk, ha tisztelt ellenfeleink egy hatalmas „orral“ meggazdagodnak.

Másik dolog, a miért beverik a fejünket, mert igazat szólottunk, az az eset, hogy f. évi első számunk-

TÁRCZA.

A híres szakértők.

Károly bácsihoz fővárosi vendég érkezett, a kinek tiszteletére meghívta ebédre a jegyzőt és az orvost.

Károly bácsi kitűnő pinczéről, a jegyző a doktorral alapos borismeretéről volt nevezetes.

Igazán jó bor csak az lehet, a melyet a jegyző, vagy a doktor talál annak. Különösen a jegyző ért hozzá alaposan. Mikor elkezd elsorolni a gyönyörű bor aranyárga színét, ragyogó tükrét, fonséges zamátját, sajátos, de a maga nemében páratlan aromáját, hát többet élvez a hallgató, mintha valami közönséges asztali borban dűskálna.

Megjegyzendő, hogy a doktor csak a legkritikább esetben ért egyet a jegyzővel. Már ők ezt így szokták. Ez az ellentétes gondolkodás azonban nem zárja ki azt, hogy ne mindig legyenek együtt és ne egyetértően fogyasszák a borcskát.

A két hatalmas „literátor“ ez alkalommal is szép eredményvel kezelte a poharat a fővárosi vendég tiszteletére, de a bor tulajdonságainak meghatározásában sehogysen tudtak megegyezni. A föl adott borokról nagyon ellentétes véleményök volt. A doktor, kinek szakismerete még a legcsekélyebb tulajdonságra is kiterjed, azt állította, hogy annak az öt éves haleszinak némi

„kishordó szaga“ is van, a hegyaljai pedig hamisítva van. A jegyző meg épen a hegyaljai találta „kishordó“ szagúnak a haleszít meg lehegőinek.

És folyt a disputa hevesen, lelkesen.

Mikor a vita tetőpontját érte el, megszólalt a gazda:

— Ugy látom, hogy az elmélet terén fölülmulhatatlanok vagytok, de most lássuk a praxist. Majd hozatok én föl most olyan bort, a melyen kézzel foghatólag mondhatjátok meg, hogy a borismerés terén kettőtök közül kit illet a babér.

— Jól van helyes. Hol a bor.

Az a bizonyos bor csakhamar az asztalon termett. Tiszta poharak lettek hozzá felszolgálva. A házi gazda öntött és kezdetét vette a kritika.

Közmegegyezés folytán a jegyző szól hozzá először a tárgyhoz.

Mint igazi szakértőhöz illik, először csak keveset vesz a szájába, nem nyeli le, hanem egy ideig a szájában tartja, azután lassan szűrsölgeti, apró kortyokban nyelgeti s az erejét az orrán át eresztí.

— No doktor, ez osszt' bor! Te ilyen bort soha sem ittál, neked fogalmad sem lehet arról, hogy ez miféle bor. Én két év előtt ittam ilyen N. báró úr pinczéből.

— Mit? én nem ittam ilyen bort? Többet, mint te valaha láttál! S hogy lefőztelek megmondom, hogy ez tiszta muskotály bor.

— Muskotály? ez? muskotály?

— Igenis muskotály, az aromájáról ismerem rá, mely itt ebben a borban a talaj sajátos ízével van kombinálva.

— No doktor, én meg azt kombinálom, hogy te a bor megítéléséhez csak oly keveset értesz, mint a betegek meggyógyításához; hát tudod-e, miféle bor ez? Hát tud meg, hogy ez a legkitűnőbb izabella bor Ugy ám doktorkám, izabella és nem muskotály!

Erre, mint a ki a kivivott hosszú harc diadalát üli, gyorsan fölhajtja a poharat s egy lenéző pillantást vetett a sárgaföldig megalázott doktorra.

— No pesti ur! ugye hatalmas egy ital? mikor ivott ilyen utoljára? — Hallod-e Károly, hol vetted? Mi volt az ára? Ugy hiszem, hogy megkérték az árát.

A pesti vendég, a ki az első kortyra a melyet csak illem kedvéért nem köpött ki, rútul elfintorította az orrát, kérdőleg nézett hol a gazdára, hol meg a két vendég társára.

— Bocsánat uraim, de én nem értem önöket, hisz ez a bor . . .

— Reményilem, — vág közbe a nagy szavú jegyző — hogy nagyon kitűnőnek találja. Mondhatom, kitűnő ital; ilyen csak a mágus gurmanok isznak. Károly adsz-e még belőle?

— Bocsánat — szólal meg ismét a vendég, — nem tudom, hogy mit tudnak ezen a boron annyit dicsérni; ha nem innák oly mohón, azt hiuném, hogy föl akar-

ban, Herke Ferencz bíró urnak fejére olvastuk, hogy tudomásunk szerint ő is egyike a rakparti hátralékosoknak s azért nem olvasták fel a községi közgyűlésben a hátralékosok neveit, hogy ezen épületes dolog lepel alatt maradjon.

Mult számunkban látták tisztelt olvasóink Dósa János bérlő nyilatkozatából, hogy az író urnak buzgó kebelbarátja, a „Csongrádi Lap” minő fogással akarta agyonütni a kimodott igaz szót, hogy tudniillik, nem Herke uram a hátralékos, mint írtuk, 178 frttal; hanem az ő sógora és üzlettársa, Tari Mihály uram tartozik partbér fejében a közös üzlet számlájára 241 frttal. Mintha bizony nem egy kutya volna, akár a bíró tartozik 178 frttal, akár sógorával együtt 241-ei.

De hát csak hadd menjen minden a maga útján. Semmi sincs elrejtve, a mi így, vagy úgy nyilvánosságra nem kerülne. Majd kitudódik itt is, ki mondott igazat?

Hanem az mégis jellemző ezekre az állapotokra, hogy azok nem nyugodhatnak, kiknek összes törekvéseik oda irányulnak, hogy leplezzék s rejtekben tartsák a multak szennyeseit. S talán épen azért fogta el őket a tehetetlen düh, mert látják, hogy a végóra közvetlen közelben van.

S mindezekkel egyetért az a derék férfi, ki a világ előtt mintaképe kíván maradni a szabadelvűségnek: Csongrád Fekete Mártonja ő, kinek kiváló hivatása, hogy ügyvédi irodájából, mint valami bacillus fészekből, megunt alkalmazottjait a városházára rakja át befolyásos hivatalokba. A ki esze az itteni szabadelvű nyomorúságnak s míg a világ előtt intakt becsületességben

nak ültetni, így csak azt nem értem, hogy az urak szakértelmök daczára, annyira dicserik ezt a romlott dohos bort!

— Micsoda? romlott és dohos?! Hisz akkor ön uram soha sem ivott izabella bort!

— Azaz, hogy muskotály bort, — mondá a doktor méltatlankodva, a ki még mindig erősen áll az előbbi állítás mellett.

— No Károly, a te borodnak ugyan beadott a pesti vendég; romlott és dohos! Hahaha! — kaczagott a jegyző. No mondó nem izabella bor ez?

— Hát uraim, — szolt nem eléggé palástolt kárörömmel a házigazda — ez a bor nem muskotály, de izabella sem, hanem igenis — — — romlott, dohos, kocsis bor. Kocsis bornak nevezem azért, meri már két kocsisom hagyott itt, mivel vasárnap ebből adtam ki nekik a porciót . . .

A hatást elképzelhetjük. Kiöntött ürge és leforrázott kutya, vagy a jegyző és a doktor: az mindegy.

Azóta csak isszák a bort, de kritizálni nem merik.

Varga Mihály.

kíván csillogni, az alatt az uzsorkarmaival nem egy megszorult polgártársunkat marcangolta szét s az ellenünk folyó galád meghurcolásnak legtöbbször sugalmazója és hátvéde.

Ennek a derék férfinak eszköze a Herke-féle konzorcium is és azért örvendünk az ellenünk megindult újabb hajszának, hogy alkalmunk nyilik közéletünk e ravasz faktorával érdeme szerint leszámolni.

Eddig kiméletesek voltunk, hogy jogosan ne vádolhasson bennünket senki a béke megbontásával. Ez a legújabb művelet azonban felmentett bennünket minden további tartózkodásoktól, megilletődés nélkül kitárhatjuk a pokol műhelyének ajtaját és ezentúl vágjuk és égetjük társadalmunk rákfenéjét ott, a hol találjuk — a szervezet legbelsőbb rétegeiben.

Hogy készül a polgári házasság?

„Kulturharc” czim alatt felhasználás végett „ismeretlen kezektől” egy cikkcecskét vettünk, melyen ama jó szándék vonul keresztül, hogy a kath. papok a polgári házasság legnagyobb ellenségei és ezért izgatnak ellene a szövegekről, mert náluk kenyérkérdés a polgári házasság behozatala?

„Pedig — ugymond a cikkcecske — a pap mindeütt jól él. Van cselédsége, fogata, vágó marhája, szőlője, földje és bora a pinczéjében.” Hanem hát telhetetlenségénél fogva mégis vallasháborut igyekszik csinálni. „Ossze akarja veszíteni a magyart a magyarral, a hazait a hazáival és fanatikus jajveszékkel egymást egymásra uszítja az embereket, hogy ousák egymás vérért, mert a stóla veszélyben van, az a pár krajczár, melyet a sűrűbb esketés híján a tisztelendő úr elveszit.”

Azt hisszük, hogy költségek elég ennyi ebből a jeles cikkcecskéből. Hisz a nemes czél, mely miatt a sötétség rejtekeiben ez a kis elmefuttatás megiródott, elég világosan kidomborodik ezekből is.

Oh! oh! valóban rettenetes nép ez a kath. papság, hogy még ilyen houboldogító intézmény sem kell neki, minő a polgári párosodás! Hanem, oh szörnyűség! még a pásztorok meri vinni a templomban és ki-prédikálja, hogy miben áll az egyházi szentség és miben áll a polgári házasság?

Igazán kerékbe kellene őket törni, mert ezek olyan rossz katonák, kik még védelmezik is a Krisztus örökségét, melyre fölesküdték. Nem hogy inkább taszitanák a szabadelvű felfogás szekerét, mely a maga polgári házasságával egyszerre orvosolni akarja az ország minden baját az államadóságtól kezdve egész a nemzetiségi kérdésig.

Aztán minő rettenetes izgatást visznek végbe! Aláírásokat gyűjtenek és kérvényeket szerkesztenek a nép között, melyekben felhívják országgyűlési képviselőiket, hogy foglaljanak állást és szavazzanak ellene a polgári házasságnak.

Hát ez valóban nagy dolog! mert a kath. papság hogyan is meri védelmezni egyházának intézményeit, ha azokat nyílt ellenségei szabadelvű szándékból megtámadják és lerombolni törekszenek? Mikor nekik néma báránynak kellene maradniok a vágóhídon és szerencsésüknek tartatnának, ha szabadelvűség szempontjából leöletnek?

Valóban nagy lelki épüléssel olvastuk el e cikkcecskét, mert arról győződünk meg belőle, hogy zsidónak, reformátusnak, luteránusnak, meg unitáriusnak szabad ellenézni a polgári házasságot: hanem a katolikusoknak nem szabad, mert azok a hazáruulás bűnét követik el, ha a polgári házasság ellen kérvényeznek.

Lám, lám, milyen hazafias kezektől került ki ezen alkalmas cikkcecske, mely

Kossuth Lajos nevében mond átkot a kath. papságra, a miért állást foglal a szabadelvűség ezen netovábbja ellen.

Pedig Kossuth Lajosnak épen annyi köze van a tervezett polgári házassághoz, mint Makónak Jeruzsálemhez.

Aztán meg Kossuth annyira nem volt ellensége a katolikusoknak, különösen a kath. papoknak, hogy ámbátor ő maga evangélikus vallású, neje mégis kath. nő volt, testvérnéje a mostani szatmári püspöknek, Meszlényi Gyulának.

És viszont a kath. papság soha sem vonakodott letenni az elismerés koszorúját Kossuth hazafias érdemeire, valahányszor csak erre alkalma nyílt s történelmi nagyságát sem vonta soha kétségbe, mint tették azok, kik nemzetünk ezen nagy fiát a honossági törvény megalkotása által kitagadták a hazából.

Hanem bezzeg most jó lenne takarónak a kitagadott nagy hazafi a zsákutczába jutott polgári házasság számára, ha lenne becsületes magyar ember, ki az e fajta ámitásoknak hitelt adna!

Ha Kossuth Lajos oly nagy barátja lett volna a polgári párosodásnak, mint a hogyan a cikk írója fölléti és feltünteteti, módjában lett volna neki bizonyára özvegyességében annak előnyeit, ha ugyan erről csak szó is lehetne, hasznára fordítani; hanem bizony tudomásunk szerint ő maga is egyházi házasságban élt.

Ne kínáljon tehát nekünk rossz bort senki hamis czéggér alatt és ne ajánlgasson különösen polgári házasságot ilyen ismeretlen szörnyűsületekkel minő e cikkcecske; mert bizony mi a családi élet azon erős alapját és bevehetetlen várát, mely a házasság szentségében rejlik, semmiféle szabadelvűsködésért föl nem adjuk.

Nyolczszáz esztendő történelmi tapasztalat igazolja azt, hogy a keresztény kath. szokásokon és erkölcsökön bizton nyugodtak a magyar haza alapjai, hát mi ezt az erős és megdönthetetlen alapot nem adjuk föl a polgári házasság találmányáért, mely ugyan hizeleghet az emberi szenvedélyeknek, de alapjában a francia forradalom találmánya a ker. erkölcsök megvesztegetésére és akkor született, mikor a mult század végén a lefejezett király és királyné véréből párolgott a hóhér pallósa, leromboltattak és megbecstelenítettek az Isten oltárai, a polgárok pedig ezreukint hullottak el a gillotin bárdja alatt és hulláik elszállítására alkalmával a történet följegyzése szerint úgy akadtak el a szekerek a megaludt vérben, mint nálunk szoktak a sárban.

Aztán pedig papjainkat, bármint igyekezzenek is őket befeketíteni a sötétben bujkáló szabadelvű hősök, mindenkor tartjuk olyan jó hazafiaknak, mint azokat, kik a polgári házasság által a bűnt, a szentség nélkül való egyesülést akarják törvényesíteni, hogy fölszabadítsák a testi szenvedélyt Isten parancsainak hatalma alól és megenedjék azt, mit Isten megtiltott.

Ezeket pedig nem a papok, hanem az igazság érdekében mondottuk el, hogy láthassa népünk, mikép akarják szívét és elméjét a hatalom érdekében megejteni.

A mit ők még alkotni szeretnének.

V.

A tisztelt szabadelvű párt eddigi sikeres működését még egy hatalmas alkotással szeretné megkoronázni, mely kétség kívül méltó párja lenne a nevével hallhatatlanú tevő artézi kútnak s mely hivatva lenne e párt lángeszét időn és örökkévalóságban át hirdetni.

Az a műt lenne e világra szóló alkotás, melyet szabadelvű nagyjaink innet a templom és községháza közt levő gyalog átjárótól kiindulva végig a főutcán egészen Lantos Antal bíró uram házáig s onnét megtörve a vasut-utcán át a vasuti állomásig egyrésztől, másrésztől pedig a Mernyó-keresztől a zsinór-utcán végig a a gőzhajó állomásig öt méter szélességben terveznek.

Csekély hatvankétezer forintba kerülne az egész, melyet úgy vélnek legkönnyebben fedezhetni, hogy azt a huszonkétezer forintot, melyet a 150 ezer forintos nagy kölcsönből megtakarítottak, ráfordítanak ezen műre, a még hiányzó 40 ezer forintot pe

dig törlesztésre kölcsön vennék valamely budapesti pénzintézetből.

Az ekkép kieszt kölcsön törlesztésének biztosítására pedig zálogul lekötnek azt a helypénzt és piaczérbét, melyet már eltörültek és azon vámot, melyet majd valamikor a kormány engedelméből az építendő kövezet után szedni fognak.

Hát hiszen nagyon szép tervezet ez. Szépek különösen részletei, ha úgy elemeire bonczolgatjuk. Huszonkétezer forintot akarnak a műbe első sorban beleölni, melyet, mint mondják, a 150 ezer forintos nagy kölcsönből megtakarítottak olyképen, hogy huszonkét ezer forinttal vettek fel többet az Első Hazai Takarékpénztárnál, mint a mennyi a város apró adósságainak törlesztésére kívántatott volna.

Ilyen megtakarítást minden adóságcsináló gazda eszközölhet, hanem előbb-utóbb utána is megy a vagyona!

Utána különösen akkor, ha az e fajta megtakarítást olyan gondos kezelés által gyümölcsözteti, mint a város ez idő szerinti urai ezt a takarékpénztárilag kezelt 22 ezer forintot.

Mert tudja-e a tisztelt olvasó közönség, hogy mit jelent ez ügyben a takarékpénztári kezelés? Azt jelenti az, hogy a város ezen összeg után fizet az Első Hazainak 5 és fél százalékos kamatot, ő pedig kap az itteni pákulicz takarékpénztárban ugyanezen összeg után 4 százalékos kamatot, vagyis ráfizet a közadókra ezen kamatokra 1 és fél százalékos. Tehát a milyen a megtakarítás, ép olyan a kamatoztatás t. i. svindli, szédelgés az egész!

Ha nem így áll a dolog, elvárjuk tisztelt ellenfeleinktől, hogy erkölcsi reputációjuk érdekében helyreigazítsák ezen jóhízeműleg ideiktatott adatokat.

A pénzbeszerzés tehát valóságos szédelgés és ámtás minden realitás nélkül ezen fényesnek hirdetett operáció körül. De a kivitel sem különb.

A nyilvános pályázat ugyanis mellőztette a vállalat kiadása körül s valóban szeretnénk ottát ismerni ezen sajátzerű eljárásnak? Mivel azt hozta volna magával a szabályszerű eljárás, hogy nyilvános pályázatot hirdessenek a közszemlére kitett és elfogadott tervekre.

Hanem ez nem történt, sőt ellenkezőleg még azok is elutasítottak, kik zárt ajánlattal kívántak a munka elnyerésére versenyezni. Kimondották az intézők, hogy így is hiába minden ajánlat, mert a munka Braun vállalkozóé lesz.

Nem az volt tehát a fődolog, hogy ki vállalná el olcsóbban a kivitel, hanem hogy Braun nyerje el a vállalatot.

De éppen azért előtérbe lép a kérdés, hogy miért lett a munka különösen Braunnak fentartva és átadva; mert valami elfogadható okot mindeddig nem hallottunk felhozni?

Azt meg nem akarjuk feltételezni, hogy Braunnal szemben a nyilvános szerződés mellett még valamely sápot áhitó titkos szerződés is léteznék, mely éppen azért nélkülözhetlenné tenné ezen vállalkozót?

Azonban ettől eltekintve is oly hézagosságai vannak a tervezetnek, melyeknél fogva kiviteléről föltétlenül irtóznia kell pártunknak. Nevezetesen öt méter szélességre terveztetik a műút, tehát oly keskenyre, hogy két terhes kocsira egymást ki sem kerülheti.

Anyaga pedig fejecske kőből állítatnék elő, melynek vastagsága 12-18 centiméterig terjedne, tehát azon hátránnyal járna, hogy csak felső lapja levén simítva, ha ez a része megkopik, többé nem használható, mert megfordítani, mint a koczka-követ, nem lehet.

Nincsen továbbá megállapítva, hogy a vállalkozó az összegyűlemlő vizeknek hol és mennyi átereszt tartozik építeni? s mennyi anyagot tartozik azokba behasználni?

Mindez egy csomó megoldatlan kérdés, hanem azért a tisztelt pákulicz párt úgy sietett megkötni a szerződést, hogy még a birtokon kívül való fölebbezést is szükségesnek látta kimondani. Mintha bizony legalább is közveszélylyel járt volna, ha pártunk által ez a heted-hét országgra szóló mű, mint a hogy tényleg meg is történt, hiányai föltárás mellett megfölebbeztetik.

Erre a nagy alkotásra tehát azt mondja az ellenzék: eddig és ne tovább! A ti idő-

tök, szabadelvű urak! teljesen lejárt: adjátok át méltatlanul elfoglalt helyeitek a népnek, mely azt hivatása szerint méltóképen fogja betölteni.

Elég volt a szabadelvű alkotásokból, melyeknek kegyetlen súlya összeroskadással fenyegeti a megélhetésért küzködő népiüket és semmi szükségét sem érezzük, hogy a ti jól-rosszul kizondolt műtatókért sápményében ismét 62 ezer forintos terhet rakjunk vállaira, mikor ezen összeg fedezésére egy garassal sem rendelkezünk.

Ott van az ötvenezer forintos állami előleg 88 tól fogva, először ennek veszedelmét háritsuk el s ha majd pénzügyeink a nép akarata szerint valamennyire rendezve lesznek, ha majd lesznek megtakarított föltételeink és biztos jövedelmi forrásaink, melyek a kiadásokat fedezni képesek: akkor építsünk műutat. Addig pedig a rongyos dolmányt ne törekedjünk ezüst pitykével díszíteni.

Főtisztelendő szerkesztő úr!

A „Tiszavidék“ f. évi január hó 15-én megjelent 3-ik számában Dósa János aláírásával egy nyilatkozat közöltetett, amelynek az alább kifejtendő tényállás szerint minden sora tendenciosus rágalom, s a tények mondhatnám szántszerűen elferdítésén alapul.

A tényállás a következő:

Dósa János bérlő Lampel Fülöp társaságában a „Csongrádi Lapban“ közölt előző nyilatkozatban kifüvetett napon minden idézés nélkül megjelent hivatalos helyiségben, hogy közgyűlési határozat folytán a hátralékos bérösszegre nézve velük a leszámolást eszközöljem. — Én előrebocsátván, hogy a közgyűlési határozat még nem jogerős, nekik azon kijelentést tettem, hogy f. hó 10-ike előtt a leszámolást nem eszközölhetem. — Eközben bejött hivatalos helyiségembe Herke Ferencz bíró úr, s félig szemrehányólag mondotta Dósa Jánosnak, hogy miként állithatta azt a polgári körben, hogy szabad kikötő s rakpart díjjal ő, a bíró tartozik, holott neki semmiféle fája a Tari Mihály által használt területen nem volt. — Erre Dósa János kijelenté, hogy ő ezt nem állította, de nem is állithatta, mert rakpart díjjal neki Tari Mihály tartozik. Ezen kijelentés után felkért a bíró úr engem, hogy fogalmazzak meg egy ily értelmű nyilatkozatot, melyet ő, t. i. a bíró fel fog használni s illetőleg a „Csongrádi Lapban“ közölni. — Én a nyilatkozatot Dósa János készségének nyilvánítása után megfogalmaztam, azt Dósa előtt felolvastam, s miután aláíratott, Herke Ferencz bíró úrnak átadtam. — Hogy a nyilatkozattal mi történt, csak akkor tudtam meg, amidőn az a „Csongrádi Lapban“ tudtommal a szerkesztő megjegyzésével napvilágot látott. — Én tehát a nyilatkozat közlésébe be nem folytam, azt egyszerűen megfogalmaztam és azt megfogalmaztam volna bárki felhívására is.

Tiltakozom tehát a tisztesség nevében azon felfogás ellen, hogy én nekem a nyilatkozat közlésében csak legkisebb részem volt, s éppen azért megütközéssei kellett tapasztalnom, hogy a „Tiszavidék“ fent hivatkozott számában nem a nyilatkozat által érdekelt Herke Ferencz bíró, hanem engem, ki elvégre ezen nyilatkozat által személyileg érdekelve nem vagyok, tett felelőssé s nekem tulajdonítottik oly szándék, mintha én teljesen érdektelen fél a nyilatkozatot azon czélból közöltem volna a „Csongrádi Lapban“, hogy ez által a „Tiszavidék“ szerkesztőségét valótlanságok közlésének híreben tüntessem fel.

Midőn tehát ujjal itt a nyilvánosság előtt kijelentem, hogy a Dósa János-féle nyilatkozat közlése nem tőlem származott, még csak azt engedje meg a t. szerkesztő úr kijelentem, hogy én a csongrádi 48-as Népkörben f. évi január hó 1-én Tari János és Kelemen Bakó Mátyás felhívására jelentem meg, 51,015-892. sz. a. pénzügyminiszeri rendeletben foglalt fogyasztási s italadó szabályok ismertetése végett, továbbá hogy ezen megjelenésemnek semmiféle politikai vagy más hátere nem volt s ezen a közönséget oly közelről érdeklő fontos tudnivalók közlését éppen úgy megtettem volna bármelyik kör vagy egylet felhívására is, de megtettem f. évi január hó 3-án a község házában is, s ezen elhatározásomban más, mint hivatalos kötelességem teljesítése nem vezetett.

Ami illeti, hogy a bérlőség túlkapásai

ellen irányult ténykedésem is tétetett nyilvános bírálat tárgyává, szabadjon kijelentem, hogy akkor, amidőn a bérlőség hiteltelenség hordók miatt a közönséget zaklatja, a fogyasztási adó törvények és szabályok hivatalos összeállításában meg nem határozott képzeletbeli kihágásokért bírsággal fenyegetődik; kötelessége nézetem szerint minden előjárásnak oltalmába venni, a törvény vagy rendelet intézkedéseivel nem ismerős adófizetős s ellátási tanácsossal azt, ki azért az előjáróhoz bizalommal fordul. A fogyasztási adónemeknek a község általi ki nem bérlését illetőleg, szabadjon megjegyzem, hogy akkor, midőn a múlt évi 22,000 forint bérösszeggel szemben mintegy 3000 forint veszteséggel kellett a számadást lezárunk; midőn ezen bérösszeg biztosítása is csak akként lehetett eszközölhető, hogy a közönség illetve a kiegyezett felek előző kötelezettségükkel fogva az 1892-ik évre is tartoztak az egyességi összeget fizetni, amidőn a múlt évi rossz börtérmet miatt semmi remény sem mutatkozhatott arra, hogy a közönség a múlt évi egyességi összeg további fizetésére kötelezi magát — ami a bérlőség által az ajánlatokra vonatkozólag folyamatba tett eljárással is igazoltatik, mert mindössze 4000 s egynehány forint lehetett ajánlat után biztosítható, — midőn a korcsmaszerű kimérés tekintetében az 1892. évi XV. t. cz. a kizárólagosságot megszüntette s így a legnagyobb jóakarattal sem lehetett 24-25 ezer forintnál nagyobb bevételt elérni, nem tarthattam a közönség érdekében kívánatosnak, hogy az előrelátható veszteséggel s a kincstár évről-évre emelkedő túlkövetelésével szemben a bérlőnek túlmagas 35.000 forint bérösszeg mellett kiételét forsirozzam.

Megbocsájt Főtisztelendőségem, hogy igazoló közleményem befejezése előtt még csak arra kívánok reflektálni, hogy a városház udvara elkerítésének eszméje nem tőlem származott, sem a kivitel tekintetében semmiféle beavatkozásom nem volt, s ha feltéve — mit eddig bebizonyítottunk nem látok — a városháza belső udvara elkerítése meggyalázó száundékból eszközöltetett, magam is szivesen osztom azok nézetét, kik ezen cselekményt joggal elítélendőnek s kárhozzátandónak tartják.

Midőn tehát Főtisztelendőségem felkértem, hogy ezen önigazoláson szolgáló közleményt becses lapjában felvenni sziveskedjék, engedje meg itt a nyilvánosság színe előtt kijelentem: hogy bármit tételnek is fel rólam, bármily képzeletbeli cselekmények elkövetésével vádoljanak is azok, kiknek érdekében állhat az, hogy a közügyek érdekében nézetem szerint is annyira kívánatos béke mielőbb létre ne jöjjön; én a magam részéről minden igaztalan vád daczára is szives örömmel támogatom a jövőben is minden oly eszmét, mely a község jólétének előmozdítására irányul s támogatni fogok minden pártot, amely ily eszmék kivitelét illetőleg követelendi hivatali munkásságomat.

Ezek után vagyok Főtisztelendőségemnek:

tisztelője
Sohlya Gyula
közszégi jegyző.

Programmunkhoz képest készséggel engedünk tért szükkeretű lapunkban közölni kért fenti védelemnek és ha lapunk 3-ik számában megjelent Sohlya Gyula jegyző urat érdeklő közleményeinkben a fenti védelemmel szemben is vajmi kevés helyreigazítani valót találunk, az nem a mi jóakarattunk hiányán, hanem a tények kényelhetlen logikáján múlik.

Mert ha Sohlya Gyula jegyző úr védekezésének azon részét, hogy a Dósa János féle nyilatkozat szerkesztése és kiadványozása nem az ő kezdeményezése és óhajlásának kútforrását képezi, elfogadjuk védelmében hangoztatott azon jó indulata ellenében, hogy ő nem csak Herke Ferencz bíró, hanem bárki kérelmére hajlandó bármikor hasouló írásbeli munkálatokon fáradozni, azon óhajlásunknak adunk kifejezést, hogy a társadalmi béke és a közkormányzat tisztasága szempontjából legyen szives a jövőben hasonló, az ő tudomása szerint is a tényleges adatoktól eltérő nyilatkozatok szerkesztésétől tartózkodni. Egyebekben, miután nekünk nem áll jogunkban a Dósa János-féle nyilatkozatban kifejezésre juttatott tényállást helyre igazítani, tudomásul vesz-

Negyedik évfolyam.

szük Sohlya Gyula jegyző úrnak védekezésében a Dósa János-féle nyilatkozatra vonatkozó állításait és abból folyólag igazoltnak találjuk, általunk több ízben hangsúlyoztatott azon állításunkat, hogy a „Csongrádi Lap“ az itteni közigazgatási hatóságok hivatalos lapja és az által már több mint egy év óta ellenünk és a nép zöme ellen tervszerűen üzött piszkolódások, rágalmozások, undorító gerjesztő kifejezések és meggyalázni czélzó cselekmények, az itteni közigazgatási hatóságok sugallata s részben tényleges befolyása, sőt részvétele alapján követettek el és ha mi azon cselekményekkel szemben a nép jogai és érdekei megvédelmezésére, általa jogossan megkövetelhető tiszteletének biztosítása és a saját jó hírnevünk megőrzése és önzetlen tevékenykedésünk igazolása szempontjából birlapot állítottunk föl és annak szerkesztését elfogadtuk és az említett hatóságokkal szemben merev állást voltunk kénytelenek elfoglalni mely meglehet, hogy a társadalmi rend és békére zavarólag hatott, az nem a mi hibánk hanem azon egyének meg gondolatlan cselekményeinek tulajdonítható, kik a „Csongrádi Lap“ot csak eszköznek tartották fönn czéljaik elérésére és ha Sohlya Gyula jegyző úr, ki állása és képzettségénél fogva nemcsak hivatott, hanem köteles is felügyeletet gyakorolni a közigazgatás tisztasága, az adófizető polgárok jogainak megvédelmezése, törvényszerű, igazságos és becsületes községi kormányzat vezetésére, ígérete és ténykedése által minket biztosítani igyekezik és egyáltalán odahatni törekszik, hogy a „Csongrádi Lap“ tervszerűen üzött támadásait szüntesse be, mi kik állásunk és korunknál fogva is a munka és béke emberei vagyunk elveink épségben tartása mellett a nép akaratának érvényt szerzendők, hajlandók vagyunk fátyolt vetni a multakra és vele együtt igyekezünk kiszorítani a közigazgatás kormányzatából azon elemeket, kik modoruk, jellemük és tevékenységük által arra már régen rászolgáltak.

Ami védekezésének a fogyasztási és italmérségi bérlő társaság ellenében felhozott részét illeti, azt mi, miután önön magunk is akként vagyunk meggyőződve, hogy azoknak eljárása sok tekintetben törvényellenes és a zaklatás jellegével bír, elfogadjuk, csupán csak azon kívánni valók lett volna, hogy védekezési indokait a határnapokkal hozta volna kapcsolatba, mert a jegyző úr felolvasásait a borok felvétele előtt tartotta, tehát még akkor nem tudhatta, hogy mily irányban fogja a bérlő-társaság a fogyasztó közönséget zaklatni és hogy ha már föntebb annyi jó indulatot nem előlegeztünk volna a jegyző úr részére, ezuttal újból kifejténénk azon állásponturnk helyességét, hogy a bérlemény fölött az érdekelt szőlőbirtokosok és magán fogyasztók véleményének meghallgatása után lehetett volna joga a közgyűlésnek határozni és ez esetben ma sem a jegyző úrnak nem kelle felolvasásokat tartani, sem a közönség nem lenne zaklatásoknak kitéve és ezen eszmével érdemes a jegyző úrnak még ma is foglalkozni, mert mi nem vagyunk hajlandók adatai és indokai helyességét elfogadni és csak azon ok miatt, mert békét óhajtunk, a saját adatainkat és indokainkat nem kívánjuk a jegyző úréval szembe állítani.

És midőn az akol csinálók ellenében használt kifejezését és az által méltatott cselekményüket a magunk részéről is elfogadjuk, észrevételeinket azzal rekesztjük be, hogy a mai naptól kezdve semmi sem szolgálhat már akadályul a béke helyre állítására, mert követeléseink jogosságát és méltányosságát tagadni éppen a közkormányzat és a nép érdekeinek biztosítása szempontjából nem lehet és nem is tisztességes dolog.

Félre tehát az oda nem való egyénekkel és haladjunk a béke útján!

Az elvek harcza.

Ha emlékeztünk nem csal, öt évvel ezelőtt történt, hogy fellebbezés útján Csongrád nagyközség szervezetében általunk beilleszthetőnek nem talált ügyészi állás ügyében a belügyminiszterium akként döntött, hogy miután a törvény azt nem tiltja, hogy nagyközségek ügyészi állást ne szervezhessenek, tehát az alsóbb fokú hatóságok azon határozatát, mely szerint Csongrád nagy-

községben ügyészi állás létesítését határozták el, helyben hagyandónak találta.

És bár mi a belügyi miniszteriumnak említett rendelkezésével nem voltunk képesek megbarátkozni és pedig nem csupán azért, mert más irányú felfogásban éltünk, hanem azért is, mert mi a belügyi miniszteriumnak említett elvi állásponturnk marunkra nézve veszedelmesnek találtuk, mert meglehet, hogy azon elvi álláspont alapján vezetett kormányzat a miniszteriumnál bevált, de mert mi ösmertük embereinket és tudtuk, hogy az illetők azon elvi álláspontot oda fogják fejleszteni, hogy egyáltalában amit a törvény határozottan nem tilt, azt meg lehet cselekedni. Aggodalmasak voltunk és hogy aggodalmunk nem volt alap nélküli, azt a következmények fényesen igazolták, mert amint a mi embereink, az említett elvi álláspont alapján, sőt annak fejlesztése mellett kezdtek kormányozni, sulyos viszonyok, de még sulyosabb terhek kezdtek reánk nehezedni és midőn azok miatt ellenpanaszokkal és fellebbezésekkel éltünk, Zsilinszky főispánusága alatt egy másik elvet állítottak fel nekünk, hogy „aki nincsen velünk, az ellenünk“ és mert mink a belügyi miniszteriumnak nálunk fejlesztett elvi állásponturnk alapján vezetett községi kormányzati rendszerrel nem lehetünk kibékülve, bennünket a vármegyei föntebb említett elv alapján, szabadelvű pártiság zománczával bevont nézetek folytán ellenségnek minősítették és nemcsak hogy elveszett, hanem üldözött egyénekké váltunk. Hiába hivatkoztunk jellemünkre, hiába hivatkoztunk összeköttetéseinkre, az mind nem ért semmit, mi elítélőleg nyilatkoztunk Szivák Imre országgyűlési volt képviselőnknek a belügyi miniszterium elvi állásponturnk helyezkedett csongrádi barátai működése felül, elítéltük Sziváknak a község ügyeibe történt beavatkozását, beigazoltuk, hogy az reánk, mint birtokosokra, nemcsak hátrányos, hanem káros, sőt hogy barátai kivételével bennünket a tönkszélre juttatott és hogy mi nem Sziváknak és az általa képviselt politikai elvnek vagyunk ellenesek, hanem a kifejezett belügyminiszteri elvi álláspont alapján kormányzati rendszernek és abban fetregő egyéneknek a vármegyei föllalított említett elv alapján a néppel együtt addig üldöztettünk, míg végre a követválasztási mozgalmak kedvező időszakát fölhasználva, pártot ütöttünk üldözöink ellen és miután az akkor felajánlott békefeltételeket jellemes egyénekhez méltó módon vissza utasítottuk, a hajszá nemcsak hatósági intézkedések útján kezdődött meg ismét ellenünk, hanem ránk uszították az itteni közigazgatási hatóságok hivatalos lapjának, a „Csongrádi Lap“-nak embereit és az illetők, mint a véredek, igyekeztek rólunk lemarni minden becsületet, behatoltak családi szentélyeinkbe és tervszerűen üldöztek bennünket, azon becsületes, ártatlan jó magyar néppel és vezérünkké választott plebánosunkkal együtt, míg végre a mult év december hó 28-án az illetőket a föld poráig legyőzve, lábaink alatt nem találtuk.

És midőn ezután már azt kellett föltételeznünk, hogy az illetők teljes megaláztatásuk érzetében a gyakorlatban volt Guerrilla-féle kirohanásaitól tartózkodni fognak, a „Csongrádi Lap“ f. évi 2-ik számában megjelent Sohlya Gyula községi jegyző úrnak, lapunk mai számában közölt helyreigazító nyilatkozatából itélve, Herke Ferencz községi bíró érdekében szerkesztett nyilatkozatból és ugyancsak a „Csongrádi Lap“ f. hó 15-iki számában „A zagyvalék párt jövője“ című vezércikkéből arról győződöttünk meg, hogy azon párt, mely most már a föld poráig sujtva, aláztatott meg, nyelve gonoszságában rejlett erejét, összeszedve, kirohanásait folytatja ellenünk és ha ezek után minden irányba biztosított fölényünk érzetében harci riadónkat megfújva, zászlónk alá hívjuk ismét azon becsületes jó magyar népet, mely zászlónknak a mult évi január hó 28-án és december hó 28-án dicsőséget biztosított, azt hisszük, hogy intézkedésünk jogosságában még azok sem ütközhetnek meg, kik az említett elvek hatásától ösztönözötve, öt éven keresztül üldözöink valának.

Harcra tehát barátaink és testvéreink!! élesítsétek fegyvereiteket, mely szülővárosotokban uralkodó korrupció kiirtására, becsületes szívetek sugallata alapján

beadott szavazataitok és támogatástok által zászlónknak, mint a hazafiság jelvényének két ízben már oly fényes győzelmet biztosított, mutassátok meg majdan a bekövetkezendő községi bizottsági tagok választásánál, hogy mint városotoknak hű és igaz fiai, méltók vagytok azon vezérekhez, kik nem törődve a hatalmasok és apróbb zsarnokok üldözésével, magukat és családi nyugalmaikat áldozták fel egy elv, a nép jóléte, boldogulása és becsültetésének elve mellett.

Emlékezzetek vissza, hogy ki volt az, akinek programját azon elv képezte, „hogy az az ország boldog, melyben a munkás osztálynak keresete van.“

Emlékezzetek vissza, hogy ki volt azon egyén, aki Réti Ferencz és Tekulics János volt bíró-féle szövetkezettel szemben is a csongrád sövényházi ármentesítő és belviz szabályozás társulat alakuló közgyűlés előtt kifejezést adott azon meggyőződésnek, hogy a miniszter helyett a plebános ur kéressék fel, „hogy huzassa meg a szt. lélek harangját, mert most temetik el Csongrád városát.“

Emlékezzetek vissza, hogy ki volt azon egyén, aki a társulat megalakítása ellen mert az érdekelt birtokosok meghallgatásának mellőzése, sőt szándékos leszorításával történt, a birtokosok jogainak és érdekeinek megvédelmezése czéljából a feliratokat készítette és maga köré gyűjtött birtokos társaival saját költségén utaztatott.

Emlékezzetek vissza, hogy ki volt azon egyén, ki a likvidacionális összeget, a birtokosok által nem remélt magas összegben megszerezte és midőn már a megszerzett összeg a birtokosoktól közczélok czimén elharácsolatni szándékolatott, a birtokosok részére ismét vissza szerezte.

Emlékezzetek vissza, hogy ki volt azon egyén, ki midőn Csongrád városát az árviz veszélyek fenyegették, családjá minden munkabíró tagjával, cselédei, hajójai és hajós számaival együtt, emberi erőt meghaladó fáradsággal küzdött városunk megvédelzésénél.

Emlékezzetek csak vissza, hogy kik voltak azon egyének, kik ha Csongrád népet veszély fenyegette, nem annyira a hatalom istápolása, mint a népben keresték az erőt, hogy az övéit, családi tűzhelyét s vagyonát megmenthesse.

És most tekintsetek vissza a közelmúlt eseményeire, tekintsetek bele a csongrádi lapok számaiba, kik voltak azok és kik azok még mai napig is, kik részint hatósági, részint társadalmi üldözötteknek vannak kitéve. Hegyi Antal plebánosunk, Szvoboda Ferencz, Eszes Mátyás és Csemegi Antal. És miért? mert egy jelszavunk volt a nép mindenek előtt!

(Folyt. köv.)

Ujdonságok.

— Ftdő Schneider György tiszteletbeli Esperes, a váci papnöveldeinek érdemült aligazgatója, hosszabb tartózkodásra városunkba érkezett mint a helybeli plebaniának vendége, miután a körükből eltávozott Guttman Lajos ur helyébe más segédlel, kész mostanában nem tétetik, egyuttal kisegítő szolgálatakat fog teljesíteni. Isten hozta közéjük az érdemes urat!

— **Helyre-igazítás.** A „Csongrádi Lap“ mult számában a polgári házasságról cikkezvén, mint halljuk, szokásos igazságszereténél fogva azt írta, hogy azon gyermeknek anyja, kiről e lapok szerkesztője vízkereszt napján tartott szent beszédeben megemlékezett s társának azon szavaira: „hallgass, neked apád sincs“ azt felelte vissza: „több mint neked“ az itteni plebánián szolgált. Hát tisztelt cikkiró ur a dolog nem így áll, mert Csongrád közönsége tudja és tapasztalja, hogy az olyan nöcselédet, ki efféle bajba keveredik, semeddig sem szokták a plebánián megtérni. Hanem annak a gyermeknek anyja, kiről prédikációkban szó volt, valami lapszerkesztő polgári iskolai „tanár“ urral élt „polgári“ házasságban, s mikor a bagoly viszony két magzattal gyarapodott, a „polgári“ ap megunta a „polgári“ származású gyermekeket tartani s mássas lépven „polgári“ viszonyba, ezeket anyjukkal együtt a faképnél hagyta „Paprikás“ folytatása lett aztán e „polgári“

erénynek, mely úgy tudjuk a fenytő bíróságánál nyert érdemleges befejezést. Ennyit tartottunk helyre igazításképen az igazság érdekében megjegyezni.

— Csak igazat. A „Tiszavidék“ ez évi 3-ik számában igénytelenséggel is foglalkozik valaki . . . — Ne feledje el soha gurdam fővezére Deák Ferencznek ama sarkalatos igaz mondását az író, hogy: „Soha sem szabad h . . . ni.“ Nem való az, hogy én csak háromszor voltam a megyei közgyűlésen, minthogy csak a Zsilinszky bucsuján és Tallián beköszöntésén és végre az utolsó közgyűlésen nem voltam s erre nézve kérdezze meg író t. E. M. urat, hogy miért volt ez? majd ő felvilágosítja. Nem való az, hogy egyszer sem szavaztam, minthogy egy jegyzőre, egy árvaszéki úlnókra s végre — tán ezt nem tagadhatja el, mert őt érdekelte is — Filóra szavaztam. Ami a 48-as népkörnek a főjegyző kamrájába vivő indítványomat illeti, ez akkor történt, midőn már majdnem az utcára szorultunk lakás dolgában. Elvül kimondám, hogy a körnek elpusztulnia nem szabad, s ha háromman maradunk is, akkor sem s ha más helyünk nem lenne, ideiglenesen — nem a főjegyző, de saját házában — díj nélkül adok át egy szobát. Tán még ez is bűn lett volna? Lehet, hogy annak az lett volna, ki kezdettől üldözte a 48-asokat. Hogy engem t. Hock urral kárhóztatni szeretne, mert nem vagyunk barátai a polgári házasságnak! erre csak büszke lehetek! . . . Ugyan képzelje magának t. író úr, ha önnök multját s jelenét szellőztetni akarnók, hogy izlene ez önnök?! . . . Tanácsom tehát az, hogy ne piszkálódjunk . . . Punktum!

Sohlya Antal.

Midőn elvünkön fogva, hogy hallgassuk meg a másik félt is, szívesen helyt adunk ezen nyilatkozatnak, szükségesnek találjuk a következő megjegyzésekkel kíséreni: 1. Ezen nyilatkozat nem érinti közleményünk lényegét, hogy t. i. egyesek kifogásolták-e, vagy sem a 48-as körben a megejtett megyei választásokat? és így a cikkíró jóhiszemű értesülése nincs is megczáfolva általa. Következőleg hazugságnak sem mondható a közlemény. 2. A közleményben a tisztelt nyilatkozó urra nézve csak mellékesen volt fölemlítve az ő megyebizottsági tagsága és a polgári házasságra nézve Hock János képviselő urra vonatkozólag kifejezett nézete bizonyítására, hogy az okoskodást ő rá is lehet fordítani. — Azt ugyan nem vettük számba, hogy hányszor nem volt jelen tisztelt nyilatkozó úr a megyei közgyűléseken, hanem az tény, hogy a legutóbbi alispán választásánál, mikor az ellenzék a megye-pártta! legerősebben összemérete erejét: nyilatkozó úr egyik féllel sem szavazott, mert azalatt, míg a mérkőzés tartott, ő zsindelyt vásárolni járt és a szavazástól, annak daczára, hogy aláírásával lekötötte magát Czikatriczis javára, szerencsésen elkésett! 3. Tudomásunk szerint esze ágában sem volt a házi gazdának a „48-as Népkör“ mostani helyiségét fölmondani és így a nyilatkozat daczára is érthetetlen, miért akarta azt az elükség mostani jó helyéről a Sohlya Gyula úr házába átvinni? 4. A közlemény írója nem az, kit e nyilatkozat indokolatlanul sejtet: hanem egy teljesen érdektelen személy, ki a nyilatkozó úr iránt épen semmi elfogultsággal sem viseltetik. Nem is piszkálódási szándékból írta meg közleményét, hanem csak azért, hogy elejét vegye oly tüneteknek, melyek az ellenzék két árnyalata között fenálló jó egyetértést és békességet, melyre oly nagy szükségünk van a közös

ellenség ellen való küzdelmeinkben, akár-miképp is megzavarhatnák. És azt hisszük, hogy ez lapunknak, mint pártunk öre és organumának jövőre is személyes tekintetek nélkül való kötelessége marad.

— A keresztény gőzmalomról azt írta tisztelt kollegánk a „Csongrádi Lap“, hogy azt e lapok szerkesztője, mint a felügyelő bizottság elnöke, Eszes Mátyás kezére akarja játszani. Nagyon meglehetnek a „Csongrádi Lap“ firkászai szorulva, hogy minduntalan föllentésekkel kénytelenek hasábjait megtölteni. Vagy annyira együgyűek, miszerint azt tételiek föl az olvasó közönségről, hogy az nem szokott gondolkozni? nem szokta a tényeket megbírálni? hanem vakon elhiszi a „Csongrádi Lap“ dicsőségeit? Avagy magáról, meg felboldogult pártvezéréről veszi a „Csongrádi Lap“ a mértéket és azért tételiek föl rólunk, hogy mi is fejős tehéneket tekintjük a „keresztény gőzmalom“, mint néha napján Réti Ferencz tette a rőfös ügyvédi számlákkal, melyek a legcsekélyebb sikert sem eredményezték különben a gőzmalomnak? Tessék tisztelt kollega megnevezni és felsorolni azon tényünket, melyekre hamis feltevéseit és gyanúsításait alapítja, mint a hogy mi egyenként felsoroljuk és adatokkal bizonyítjuk az önök viselt dolgait és üzérkedéseit: akkor majd elhiszi a közönség az önök állításait. Hanem addig míg ezt nem cselekszik, az önök fölreppentett kacsáját czélzatos föllentésnél egyébbnek nem tekintjük.

— A helybeli »48-as Népkör« alapszabályainak értelmében ma délután 3 órakor tartja saját helyiségében három évenként megújuló alakuló gyűlését, melyre különösen azért hívjuk fel tisztelt elvtársaink figyelmét, mivel hazafias kötelességet teljesíteni akkor, ha nemzeti hagyományaink és eszméink föntartása és ápolása végett ezen hazafias egyletbe belépünk. Alkalmos helyiségénél fogva nem csak czélszerű találkozási helye a »Népkör« polgártársainknak, hanem azon jó szokásánál fogva, hogy a hírlapok és más alkalmas könyvek nyilvánosan fölolvastatnak, a közművelődésnek is igen hasznos eszköze. S hogy ezen üdvös irány minél nagyobb tért hódíthasson, terybe van véve, hogy azon esetre, ha a tagok száma elérné a 150-et, a tagdíj leszállítatik 2 frtról 1 frt 50 krra. Ha pedig 200-ra emelkednék, a tagdíj csak 1 frt lenne. Adja Isten, hogy a szép jövőjű kör felvirágozzék a hazafiúi érzület és közművelődés emelésére!

— Artézi kutunkon, a jó ideje beszüntetett munka újból megindult. A kis Dóczy bácsi és a mi kis Párisunk lakosságának egy része váltva munkálkodik a mű helyreállításán. Műértő (?) kezeik alatt ugyancsak halad is a munka. Mi azonban attól tartunk, hogy az avatatlan egyéneknek ismét bele török a fürőjük; véleményünk szerint pedig már e kis kaliberű csöbe még vékonyabb csövet alkalmazni lehetetlen, mivel akkor a csőnek belvilága épen séggel nem maradna.

— A »Polgári Kör« saját helyiségében ma este tartja farsangi táncmulatságát.

Báli-selyemszövetek méterenként 45 krtól II frt 65 krig, valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket is méterenként 45 krtól II frt 65 krig — sima, csikozott, koczkázott mintázott, damaszolt stb. minőségben (mintegy 200 különböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban) postabér és vámmentesen szállít: **Henneberg G.** (cs. és kir. udv. szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Közgazdaság.

A magyar gazdasági ipar hazánkban.

A »Magyar Fém- és gépipar« című szaklapból vesszük át az alábbi érdekes cikket: Még alig tíz éve, hogy a magyar ipar Európa kereskedelmi és áru piacain tényezővé kezd válni. Azelőtt számot sem tett és nem csekély küzdelmekbe került, hogy megnyíljanak előttünk a kereskedelmi központok, hol nemzetközi forgalom ezermesterei

mesés kincseket sajtolnak a népek száraz munkájából.

Földmivelő nép voltunk és nem sokat tekintettünk a szomszédba, hol a föld nem volt olyan kővér, mint nálunk és nem rejtett magában annyi áldást, mint az Alföld. Meg voltunk elégedve, mert nem voltak igényeink. El voltunk zárva és nem tudtuk, hogy Magyarországon kívül is van — élet.

A közlekedési eszközök csodás fejlődése, a gőz- és villam fölhazánálása a térbeli távolságok eltüntetésével az embereket és országokat olyan közel hozták egymáshoz, hogy ma már egymás tűzhelyére nézhetünk és saját szemünkkel láthatjuk, mit főznek és miként főznek.

Az 1885-ben tartott országos kiállítás adta meg az irányt, melyben haladnunk kell, ezévtől jegyezhetjük föl a magyar ipar haladását, gazdasági életünk krónikájában.

És azóta minden esztendőben nagyobb emelkedés mutatkozik. Mindenütt örvendetes haladás. Iparágak, melyekről azelőtt még csak remélni sem lehetett, hogy a külföldi verseny piacunkról lezoritandja, ma már olyan virágzásnak indultak, hogy tultesznek bármelyik külföldi gyártmányon minőség külső szín és czélszerűség tekintetében. Ilyen többek közt az »Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat« gazdasági cikkei is. A nevezett gyár a gépipar valódi remekeit képes előállítani és ennek következtében diadalmasan konkurrál a külfölddel. A nevezett gépgyár a munkások folytonos szaporítása mellett is alig győzi a fogyasztók keresletét kielégíteni és olykor szinte zavarba jön, annyira túlterhelik megrendelésekkel.

A magyar iparnak ilyen diadalára valóban büszkék lehetünk, mert ez a körülmény azt is jelenti, hogy a magyar piacon immár nem dominál több az angol és amerikai verseny és a magyar gazdaközönség végre belátta, hogy idehaza is tudunk már készíteni gőzcseplőgépet, rostát, malmot és egyéb gazdasági iparcikkeket, olyant, mely olcsóság és tartósság tekintetében nemcsak hogy mérkőzik az idegennel, de felül áll a külföldin.

A gazdaközönség bontakozzék ki közönyösségéből és nézzen körül itt a hazában, de nézzen csak át szomszédja szérűjére, mely magyar honi ipar gyártmány segítségével dolgozik és látni fogja, hogy mennyire fölöslegessé tettük a külföldi iparcikkeket behozatalát.

Széchenyi gróf azt mondta: minél jobban támogatja a magyar gazda a hazai ipart, annál inkább versenyképessé teszi a hazai gyárak mindegyikét.

A nagy nemzetgazda arany mondatát lassankint megvalósulni is látjuk, mert a magyar gazda valóban csak az önön maga érdekében dolgozik, ha a magyar hazafias gyárakat támogatja és ezzel a magyar munkásoknak nyújt kenyeret.

Vasuti menetrend.

Budapest—félegyház—csongrádi vonal.

Budapest—Csongrád.

Budapestről indul 8 óra 25 percz reggel, 12 óra 25 percz délután, 2 óra 35 percz délután. Félegyházára érkezik 12 óra 8 percz délután, 4 óra 46 percz délután, 4 óra 56 percz délután.

Félegyháza—szegedi vonal.

Félegyháza—Szeged.

Félegyházáról indul (Pusztá-Péteri, Kistelek, Szatymaz, Dorozsma felé) 12 óra 18 percz délután 5 óra 02 percz délután.

Szegedre érkezik 1 óra 46 percz délután 6 óra 57 percz este.

Szeged—Félegyháza.

Szegedről indul (Dorozsma, Szatymaz, Kistelek, Pusztá-Péteri felé) 9 óra 58 percz délelőtt, 3 óra 05 percz délután.

Félegyházára érkezik 10 óra 59 percz délelőtt, 4 óra 42 percz délután.

Félegyházáról indul 12 óra 35 percz délután 5 óra 20 percz délután.

Csongrádra érkezik 1 óra 38 percz délután, 6 óra 20 percz este.

Csongrád—Budapest.

Csongrádról indul 9 óra 15 percz délelőtt, 3 óra délután.

Félegyházára érkezik 10 óra 18 percz délelőtt 4 óra 03 percz délután.

Félegyházáról indul 11 óra 01 percz délelőtt 4 óra 57 percz délután.

Budapestre érkezik 1 óra 20 percz délután, 8 óra 50 percz este.

Magyar Fém és Lámpa árúgyár részvénytársaság
Budapest-Kőbányán.

Fölhívás.

Értesítjük a nagyközönséget hogy a
kizárólag saját részünkre gyártott
és általunk visszelárusítók által az ország minden táján
forgalomba hozott, immár általános kedvelt és nagy
keresletnek és fogyasztásnak örvendő

„Király olaj”

jóságaért és valódiságaért csak abban az eset-
ben vállalunk el jótállást, ha azok a saját zá-
rójegyünkkel és védjegyünkkel ellátott eredeti
szabadalmazott kannáktól vásároltatnak.

A »KIRÁLY OLAJ«, mely az egyedüli biz-
tonsági petroleum, a legjobb világító-erővel
bir, úgy hogy a villamos fényvel vetekedik
és előnyös tulajdonsága közé még az is tar-
tozik, hogy égőképessége tovább tart más tisztá-
talan petroleumnál s azonkívül, hogy e miatt
olcsóbb is, teljesen szagtalan és soha től nem
robban.

Minden »Király-olaj« tartalmazó szab.
kanna védjegyünkkel van ellátva.

Tisztelettel

a magyar fém és lámpagyár részv.
igazgatósága
Budapest-Kőbányán.

Nyilvános köszönet.

T. üzletfeleink és barátaink az utóbbi időben irán-
tunk való bizalmuknak és rokonszenvüknek oly számtalan
és sokféle jelét adták, hogy indítatva érezzük magunkat
ezekért leghálásabb köszönetünket nyilvánosan kifejezni.
Kiváló örömünkre szolgál, hogy ez alkalommal ama meg-
tisztelő elismerésről tehetünk említést, melyben a lent
közölt okmány kiállításával leghivatottabb oldalról ré-
szesülünk. — Kitérő tisztelettel gróf Esterházy Géza an-
gyalföldi Cognacgyár igazgatósága Budapestben.

A magyar kir. műegyetem borászati laboratóriuma
és dr. Neumann Zsigmond kir. kereskedelmi törvényszéki
hites vegyész által hivatalosan megejtett és általunk tudó-
másul vett vizsgálat alapján az

Esterházy-Cognacot

betegünknek alkalmaztuk s azt sikeresen használva, mint
kitünő minőségűt és a francia cognacokkal vetekedő a
tegyobban ajánljuk

Dr. Angyan Béla s. k.
egyetemi m. tanár, köz-
kórházi főorvos.	Dr. Bärón Jónás s. k.
egyetemi m. tanár, kórházi
főorvos.
Dr. Réthy Károly s. k.
egyetemi ny. r. tanár.	Dr. Poor Imre s. k.
kir. tanácsos, ny. orvostanár
Dr. Réczey Imre s. k.
egyetemi ny. r. tanár.	
Dr. Stiller Bertalan s. k.
egyetemi tanár.	Dr. Tauffer Vilmos s. k.
egyetemi ny. r. tanár
- A fent mondottakat az általam közvetlen ismert
négy csillagos jelzésű Esterházy cognacra elismerem.
Dr. Bakó Sándor s. k.
egyetemi m. tanár, kórházi rendelő orvos.

A tudomány ama nagyszerű vívmányát, hogy az

EPILEPSIA

(nehézség, nyavalyatörés)

teljesen, visszaesés nélkül gyógyítható, sok ezer ember bizonyítja
Kimerítő kérdezősködés a válaszbélyeggel intézendő:

„OFFICE SANITAS PARIS”
30, Faubourg Montmartre.

(8-14)

Az egészség főfeltétele a

tiszta vér!

Titkos betegségeket, sömört, bőrkiütéseket, sápadtságot, általános
levertséget, gyengeséget megszüntet a tiszta vér.
A gyökeres kigyógyulásért kezeskedünk, ha használati utasításainkat végrehajtják.

Válaszbélyeggel ellátott kérdezősködések

„OFFICE SANITAS” PARIS

30, Faubourg Montmartre
küldendők.

(9-14)

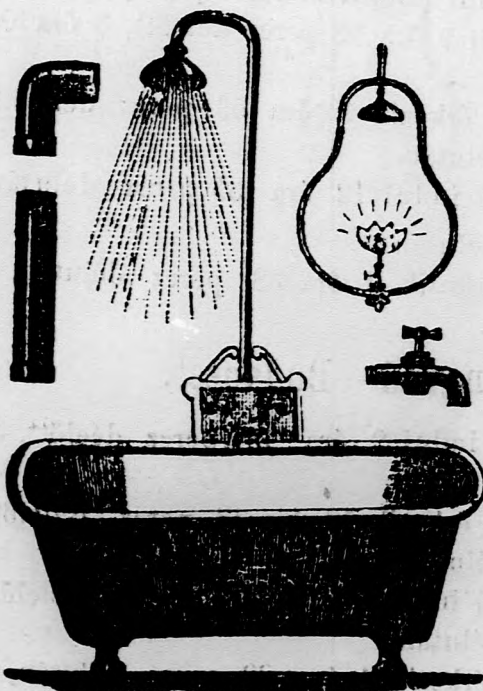
KNUTH KÁROLY

műszaki irodája és gyára.

Budapest, VII ker. Szévtéség-utca 13 sz.

Elvállal és berendez:

Légszesz és vízvezetékeket.
Szivattyúkat minden célra, vizszállító kasokat.
Szivattyú telepeket járgány, légszesz-gőz-és vízmotor hajtással.
Városok, gyárak, kastélyok lakóházak stb. vízzel való ellátását.
Minden rendű központi fűtéseket, állami nyilvános és magán épületek részér.

Szellőztetések.
Gőz, köd és zuhany fürdőket.
Szárítókat, bármily célra.
Legjobb rendszerű closeteket.
Vas és kőagyag cső csatornázásokat.
Gőzfűző és gőz mosókonyhákat.
Szűrő és fertőtlenítőket.
Természetes légszesztelepeket.
Köszén és olaj gázgyárakat.

KŐAGYAG CSÖVEK NAGY VÁLASZTÉKBAN RAKTÁRON.

Berendezett telepekről a legjobb elismerések.

Költségvetéseket készségiel készít.

45-52

Nyom Szilber J.-né könyvnyomdájában Csongrádon.

AZ

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR
részvénytársulat
BUDAPESTEN

1. A mezőgazdasághoz egyáltalában szükséges összes saját hazai gyártmányú, elismert kitünő gépeit és talajművelő eszközeit ajánlja.
2. Minden a gazdasági gépszakmába vágó felvilágosítással és tanácsokkal szivesen és díjmentesen szolgál.
3. Az összes gyártmányait magában foglaló képes árjegyzékét kívánatra készségiel megküldi.
4. A gyártelep Budapestben, külső váci-út 7. szám alatt van és annak megtekintése érdeklődőknek készségiel megengedettik.

Levél-cím:

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR
részvénytársaság
Budapestben, külső váci-út 7.